

## T I T. V.

## Van Inleydinge ende Uytleydinge.

## I N H O U D.

1. Manier van procederen by Inleiding, is consuetudinair.
2. Wat Inleiding en Uitleiding is.
3. Wanneer plaats heeft.
4. Wat voortyds by 't doen der Inleiding geobserveerd wierd.
5. Oudtyd: waren alhier drie In- en Uitleidinge bekend.

1. De manier van Procederen by Inleydinge is volgens Lamb. Goris *ad Conf. Velav. Cap. 8. Art. 12. ad Rubr.* ten eenemaal consuetudinair, en steld dus vast, dat men deszelfs origine te vergeefs van het Roomsche Recht zoude derivieren, of daar uit deszelfs natuur willen afleiden, of schoon ook teffens niet wil, dat men ontkenne, dat uit vergelykinge van 't zelve daar aan veel ligt word bygezet.
2. *Inleydinge.* Hiet in het Latyn *inductio* of *immissio*, waar tegens overstaat *uitleidinge*, *eductio*, wanneer namentlyk de tegen parthy tegens de Inleyding, door een aanlegger verkregen, uitleidinge doet.
3. Deze Inleydinge heeft alleen plaats om den eigendom of posfessie van een onbeweeglyk goed te vindiceren, of een servituit, of recht van een immobiel goed te verkrygen, of zulks t'ontkennen ende te verweigeren, en begrypt dus mede de *actiones quæ in jure Romano ex servitute dicuntur nasci, Confessoria eique contraria Negatoria, dictæ. De quibus confer. Joan. Faber*  
ad

- ad §. æque num. 34. inst. de actionib.* By de Ro-  
 4. meinen bedjenden men zig ten dezen van zekere For-  
 mulieren, dat men ook by ons scheid nagevolgd, en  
 daar van in vroegere tyden in 't doen van In- en Uit-  
 leidinge gebruik gemaakt te hebben, voornamentlyk als  
 men observeerd, dat voormalen de Richter en par-  
 thyen, zig in 't doen van Inleidinge op 't goed zelve  
 lieten vinden, het geen naderhand in onbruik is geraakt,  
 en op zommige plaatsen uitdrukkelyk afgeschaff. Ziet  
 't *Land-R. van Veluwe Tit. 14. Art. 19.* waar by te  
 voegen 't *Land-R. van Deventer 2. deel Tit. 5. Art. 2.*  
 5. [Te voren plegen 'er drie In- en Uitleidingen bekend  
 te zyn, die egter by den Landbrief van Maas en Whaal  
 tot eene *In- en Uitleiding* zyn gebragt. *Pl. B. 2 deel*  
*I. App. Col. 21.*]

## A R T. I.

Die met recht wil spreekken, om den  
 Eygendom of Possessie van onroerend  
 goedt te bekomen, moet sulcks doen  
 met Inleydinge.

## I N H O U D.

1. 'Er is een tweederlei judicium bekend, possesfoir en pe-  
 titoir.
2. De gewoonte is daar omtrent afgeweken van 't gemeene  
 recht.
3. Wat het subjectum van een Inleiding wezen moet.
4. Met deze manier van procederen, kunnen geeve geneede  
 goederen gevindiceerd worden.
5. Ook geen Leen- of andere Servile goederen.
6. Zodane Inleiding is binnen Nymegen onbekend.

7. Of

7. Of men om de posfesfie te bekomen ook elders kan procederen, als ter plaatfe daar de goederen gelegen zyn.  
 8. Niet, volgens dit Land-Recht.

1. Tot opheldering van dezen Art. zal met weinige dienen, dat 'er een tweederhande *judicium* is, of een *posfesforium*, wanneer 'er over de posfesfie of bezit disput is, of een *petitorium*, wanneer over de proprietit of eigendom getwift word. Van beide het *petitoire* en *posfesfoire* word hier mentie gemaakt, en tot den eifch van het een of het andere word 'er een In-gang Rechts voorgeschreven, die genoemd word *Inleidinge*, omtrent welk point de gewoonte van het gemeene recht is afgeweken, want ingevolge het laafte waren 'er andere rechtelyke remedien om den eigendom, of oneigentlyken eigendom van een immobiel goed te verkrygen, ingevoerd, en andere hulpmiddelen om de posfesfie of bezit van zoo een goed deelagtig te worden.

3. [Om den eigendom of posfesfie van onroererd goed te bekomen. Het fubjectum van een immiffie moet dan zyn een onroerend goed, waar onder mede begrepen worden reële actien en geregtigheden, als Servituten, Rentverfchryvingen, en Tiendgeregtigheden en diergelyken. Derhalven leid het geen bedenken, dat deze In-gang van Rechten geen plaats heeft om gereede goederen te vindiceren. Schraff. *ad Consuet. Veluw. Cap. 8. Art. 1. n. 3.*, anders zoude *infra Art. 5.* ook te vergeefs gezegt worden: dat men in *Erfhuifzaken* ook met *Inleiding* procedeerd, of fchoon 'er geen andere, als gereede goederen in den boedel gevonden worden. En dus kunnen ook met zodane Inleidinge geene perfonele vorderingen, als is het eifchen van reparatie van fchade, wegens een verweigerden uitweg, of diergelyke, gemelleerd worden. Schraff. *ibid. n. 4* & *Veluw. Practiz. pag. 17.* Leen-Heeren-,  
 Abts.

- Abts- of diergelyke Servile-goederen kunnen egter niet by *Inleiding* gevindiceerd worden. Schraff. *Vel. Pract.*
6. *ibid.* Ook heeft deze manier van procederen binnen de Stad Nymegen geen plaats, alwaar geen andere *Inleiding* als ten *Erfbuisrechten* bekend is, maar werd in cas van *rei vindicatie* de zaak aldaar met *civiele gewalt klagte* aangevangen.]
7. [*Moet zulks &c.* Verscheide Rechtsgeleerden zyn anders van oordeel, dat een aanlegger, volgens gemene Rechten, zoo al niet om den eigendom, ten minsten om de possessie van onroerend goed te bekomen, zyn parthy zoo wel zou mogen aanspreken ter plaatse zynner woning, als ter plaatse daar het goed gelegen is, na mate de aanlegger zulks mogte verkiezen. Voet *ad Tit. ff. de judiciis* §. 77. Groenew. *ad T. T. Cod. ubi de possess.* & *ubi de Heredit.* Dog zulks kan onder dit Land-Recht geen plaats hebben, vermids de Wet alhier gebied by *Inleidinge* te procederen, welke Ingang van Rechten alleenlyk ter plaatse daar het goed gelegen is, te pas kan komen. Vergelyk van *Alen beschryv. der Stad Grave* 2. deel pag. 927. *Art. 9. & pag. 954. Art. 7.* Zodanig zelfs, dat een Ingezeten, wanneer hy door een mede Ingezeten *in loco domicilii* by Bezaat aangesproken wierd, om den eigendom of possessie van een goed elders onder dit Land-Recht gelegen over te geven, zoude mogen proponeren de exceptie, *non observati statuti et informalitatis*, of diergelyke; en zoude, zoo zig een verweerder al ten principalen kwam in te laten, de aanlegger na ergane sententie, geen executie bekomen of eenig effect der sententie genieten kunnen, by aldien hy de verweerder *in loco domicilii* door middelen van contrainten niet kan noodzaken, de op elders gelegene goederen te ontruimen, of over te geven; wyl de eene Richter niet gehouden is, de sententie by een ander Richter gewezen, ter executie te stellen; waar van maar eene uitzondering is in

sententien ten Erfhuisrechten gewezen, *infra Tit. 24 Art. 12.* Goris *ad Consuet. Velav. Cap. 8. Art. 1.* vid. *etiam* Schraff. *Cod. Geln. Zurph. pag. 180. Art. 15.* zie ook Aantekeningen hier voor op *Tit. 3. Art. 13.* En dus heeft in deze materie de regul hier voor *Tit. 3. Art. 13.* aangehaald, dat twee Ingezetenen onder denzelven Richter wonende, elkander niet elders mogen bekommeren, geen plaats heeft, als alleen van personele vorderingen verstaan moettende worden.]

## A R T. II.

Welcke Inleydinge geschiedt met den Richter of syner Stadthouder, oircondt twee Gerichts-luyden, op alle plaetsen, daer den Richter Jurisdictie heeft, ofte hem de Aerde vergunt is, sonder dat het nodigh is, dat deselve sich vervoege ter plaetse, daer het Goed gelegen is.

## I N H O U D.

1. & 2. *Formulieren van Actens van Inleiding.*
3. *Waar ter plaetse een Officier deselve al passeren mag.*
4. *Resolutie van de Magistraat der Stad Nymegen over de Aardgunning.*

1. & 2. [*Inleidinge.* Deze Acte word geformeerd op deselve

dezelve wyze, als alle andere Ingangen van Rechten, ook even als een Bezaat geïnterponeerd, en is van deze of zoortgelyke Inhoud:

” Met N. & N. Amptman &c. &c. oircond Gerichtsluiden nabenoemd, doet A. ten allen rechten Inleiding in een parceil Lands, gelegen onder het Kerspel - - - - , palende Oostw. - - - - , Westw. - - - - , Zuidw. - - - - en Noordw. - - - - , by B. *inqualificate* gedetineerd wordende, ten einde om uit kragt van (*den Titul te exprimeren*) te vindiceren den eigendom, en by ordre de plenaire sessie van herzelve parceil, en vervolgens om te horen verklaren, dat den geïmpetreeerden gehouden is, en by sententie zal worden gecondemneerd hetzelve parceil te verlaten, en ten behoeven van Impetrant in te ruimen, met uitkering der vruchten daar van genoten, *cum expensis*. En is mede gecompareerd N. N., dewelke verklaarde op instantie van Impetrant, en ten behoeve van geïmpetreeerde zig te stellen, als borge onder verband van zyn persoon en goederen, ten effecten als na rechten. Actum oircond Gerichtsluiden N. & N. ”]

*Inleiding tot vryheid van Tiendrecht.*

2. [” Met - - - - - doet den Landfchryver H. van Hulst ten allen rechten Inleiding in agt morgen Bouwland, gelegen onder 't Kerspel Bommel, ter eenre 't Pastory-goed, en den Bandyk ter andere zyde, aan denzelven door de Hooggeb. Vrouwe van Bommel, uit kragt van koop, getransporteerd den 1. May des zes jaars 1722., en zulks ten einde by sententie van den Hoog Adelyken Landgerichte des Ampts Overbetuwe ten *petitoir* zal worden verstaan, dat het voorf. Erf is liber en vry van zodanig recht, als de Vrouwe Douariere van Someren daar uit komt te pretenderen, ende eenige weinige jaaren herwaards

haar

„ haar zelve daar uit *de facto* heeft aangematigd, als  
 „ leggende hetzelfde parceel Lands buiten het distric  
 „ van haren Thieud en met een gemeene straat, mids-  
 „ gaders met het Land van den Hooggeb. Heer van  
 „ Bemmel den Kerken Tefeling, en zekere Hofstede  
 „ toekomende Aart Melen en Peter Berends, afgeschei-  
 „ den, en vervolgens, dat de usurpatie van zodane  
 „ prätens Thieudrecht, des Impetrants gem. Erf aan-  
 „ gaande, de Vrouwe geimpetreeerde is ongeoorloofd,  
 „ dezelve interdicerende van gelyke meer te doen.  
 „ Alle 't in cas van oppositie ten dage dienende nader  
 „ te deduceren, *cum expensis*. Actum oircond Ge-  
 „ richtsluiden N. & N. ” Er zyn meer andere *For-  
 mulieren* te zien by Schraff. *Vel. Practiz.* pag. 20. &  
*seqq.*, die met de onze weinig verschillen. Zie over de  
 borgstelling, en wanneer die nodig is, de Aantekenin-  
 gen op *Tit. 9. Art. 15.* ]

3. [Op alle plaatsen daar den Richter Jurisdictie  
 heeft, of hem aarde vergund is. Dus niet alleen op  
 alle plaatsen, onder zyn Territoir of Rechtsgebied ge-  
 legen, maar ook op een ander plaats buiten zyn Rechts-  
 gebied, als hy maar van den territorialen Richter con-  
 sent heeft om actens aldaar te mogen passeren, welk  
 verleenen van Consent *Aardvergunning* genoemd  
 word, en buiten welk consent zulks niet zoude mogen  
 geschieden, zoo vind men een Resolutie van de Ma-  
 gistraat der Stad Nymegen d. d. 20. December 1644.  
 van dezen Inhoud:

4. ” Alzoo myn Heeren in ervaringe komen, dat die  
 „ Richters van verscheide Heerlykheden hier omtrent  
 „ gelegen, hebbende voor eene reis d'aerde van de  
 „ Heeren Borgermeesteren in der tyd verkregen, om  
 „ binnen deze Stad de Bank te mogen spannen, of  
 „ eenige andere Gerichtelyke Actens te passeren, de-  
 „ zelve vergunning interpräteren en houden, als voor  
 „ altoos verkregen te hebben, en op zodanig prætext  
 allerlei

„ allerlei Volmagten, Kondschappen, en Attestatien  
 „ en andere Actens, op den naame van den Richter  
 „ en Schepenen der voorf. Heerlykheden, schrieven en  
 „ uitgeven, tegens dezer Stads Statuiten en Ordonnan-  
 „ tien, daar by zulk's expresselyk verboden is; heeft  
 „ een Eerbaren Raad verstaan, dat die voorf. Richters  
 „ telkens, als zy van mening zyn binnen deze Stad  
 „ haar Gericht te houden, of geerne eenige Gerichte-  
 „ lyke Actens, tot die voorf. Heerlykheden gehoren-  
 „ de, zouden passeren, daar toe de aarde en consent  
 „ van Heeren Regerende Borgermeesteren in der tyd  
 „ zullen verzoeken, en zig wagen van eenige Vol-  
 „ magten, Kondschappen, of andere Actens tot haare  
 „ resp. Heerlykheden specterende, te verveerdigen,  
 „ of iemand toe komen laten, op de boete van 12.  
 „ Joëchim Daalders by 't Keurboek daar toe staan-  
 „ de. ” ]

5. [ *Zonder dat het nodig is.* Te voren was het op zom-  
 mige plaatsen onder dit Landrecht een gebruik, dat  
 de Richter zig vervoegde ter plaats daar het goed ge-  
 legen was, ofte op het goed zelve, en dat aldaar de  
 acte geïnterponeerd wierd, zie ook *Land-R. van  
 Veluwe Cap. 14. Art. 19.* ]

## A R T. III.

Men mach oock voor den Eygendom en-  
 de Possessie van een ende het selve  
 Goedt te gelyck Inleydinge doen.

## I N H O U D.

1. *'t Possesfoire en pettioire mogen te zamen gecumuleerd  
 worden.*

L

2. En



2. En word een aanlegger de possessie of eigendom, waar in by het meest gefundeerd is, toe-erkend.
3. Wat ordre men in 't beginnen der zaak houden moet.
4. De cumulatio petitorii cum possessorio mag niet geschie- den in interdicto unde vi.

1. Men mag voor den eigendom en possessie, &c. Invoegen men, by ééne acte, het petitoire en het possessoire te zamen, en by order mag cumuleren en te zamenvoegen, *Land-R. van Zutph. Tit. 3. Art. 9. Matth. de judic. disp. ult. n. 43. Menoch. de Retin. possess. rem 5. n. 92. Afflict. dec. 155. Zypæ Notit. jur. Belg. pag. 63. vs. 11. attamen in materia Buius ad L. 37. D. de judic. Fab. in Cod. Sabaud. lib. 31. Tit. 7. def. 9. Gail 1. Obs. 63. et Leges quas allegat.* Bern. van Zutphen *Nederl. Pract.* op 't woord *Proces n. 2. Wassen. Pract. judic. Cap. 12. Art. 16.*

2. [En word als dan den aanlegger of de possessie, of den eigendom toe-erkend, waar in hy bevonden word 't best beregtigd te zyn. *Rechten van 't Over-Quart. 3. deel 2. Tit. 1. §. Art. 35.* Ziet hier over ook decifoir *Advis* by Schomaker *Consult. 4. deel conf. 18. n. 1. & seqq.*] Het is anders controvers of het petitoire en possessoire te zamen mag gecumuleerd worden, waar over kan worden nagezien de Raadsheer van de Sande *ad Consuet. Feudal. Gehr. Tr. 3. Cap. 1. §. 4. n. 11.*

3. 12. adde *Pachin. lib. 8. contro. 6.* Indien egter iemand zig van een van beide verkieft te bedienen, dan heeft hy de keur, waar van wil beginnen, dus dat hy ten possessoire hebbende gehandeld tot het petitoire mag overgaan, dog niet, wanneer eerst ten petitoire heeft geageerd, want hem dan 't possessoire niet meer openstaat. [Dog by de Acte van Inleiding moet wel speciaal gementioneerd worden, of men de possessie of den eigendom, dan wel die beiden, by ordre eischt, want zoo 't *remedium adipiscendæ vel recuperandæ possessionis* alleen geëmployeerd was, zoude, by 't behandel-

len

len der zaak, het *remedium petitorium* niet kunnen gecumuleerd worden. Sande *Decif. Frif. lib. 1. Tit. 4. def. 2.* Schraff. *Adv. 1. deel Conf. 36.*] Hier zyn nog verscheide stukken te observeren, die omstandig opgeeft Schraff. *ad Reform. Velav. pag. 108.*

4. Deze *Cumulatio petitorii cum posesforio* moet egter niet begrepen worden te mogen geschieden *in interdicto unde vi*, want zoo iemand, met geweld, uit de possessie word geworpen, die moet daar in aanstonds wederom hersteld worden; *aanstonds* zegge ik, en dus voor dat de quaestie over den eigendom verhandeld word. Matth. *Manud. ad jus Canonic. pag. 277. 268.* alwaar hy ook aantoonde, dat den regul dicterende, dat 't *possefoire met 't petitoire kan worden gecumuleerd*, niet uit 't *Jus Romanum*, maar uit 't *Jus Canonicum* moet worden afgeleid.

## A R T. IV.

Van de Inleydinge wordt gedaen een Schriftelycke Weet onder het Zegel van den Richter of synen Stadhonder, ende beteykeninge des Landt-Schryvers, of Secretaris aen den Eygenaer of Besitter des Goeds, met waerschouwinge, dat hy daer tegens Uytleydinge moet doen binnen den tydt van ses weeken naer d'Insinuatie, sonder onderscheydt van Inheemsche of Uythemsche, op poene dat den Impetrant op desselfs aenhouden verder Landt-Recht sal wedervaren.

## I N H O U D.

1. Hoe de Weet gemaakt word.
2. Impetrant van Inleidinge erkend een ander voor Possesfeur.
3. Formulier eener Acte van Uitleiding.
4. Derivatie van 't woord Inheemfch.
5. Wanneer de zes weeken beginnen te lopen.

1. [*Schriftelyke Weet.* En wel op dezelve wyze, als hier voren Tit. 2. Art. 2. aangetekend is.]

*Aan den Eigenaar of Bezitter des Goeds.* En zulks binnen zes weeken, volgens 't hier voor gestatueerde Tit. 2. Art. 5. Stad-R. van Deventer Tit. 5. Art. 3. Land-R. van Over-Yffel Tit. 8. Art. 2. conform met 't Stad-R. van Harderw. 2. deel 5. Cap. 2. Art. 4. Elburg Cap. 5. Art. 1. Zoo dat hier uit van zelve volgd, dat een Impetrant van Inleidinge den geimpetreedden erkend voor een possesfeur, en overzulks zig wagen moet, dat hy, by 't doen van Inleidinge, of daar na, zoo lange over de zaak word gedispu-teerd, geen turbatie aan denzelven toebrengh, of zoude daar over in cas van spolie convenibel zyn, gelyk verstaan is by den Hove Provinciaal op den 14. Novemb. 1743. *in causa* Levinus van Halen *contra* Gerrit van Engelen Klein.

3. [*Uitleiding.* Eene Acte van Uitleiding is gewoonlyk van dezen Inhoud:

” Met N. N. oircond Gerichtsluiden nabenoemd,  
 ” doet B. *salvis quibuscumque exceptionibus defensionibus ac remediis juris*, ten allen rechten Uitleiding tegen zodane Inleiding, als A. op den - - -  
 ” met N. N. oircond Gerichtsluiden heeft gedaan in een parceel - - - ten prætenfen einde, als by de  
 ” Acte

„ Acte van Inleiding vermeld, *quo relatio, cum ex-*  
 „ *pensis.* Actum oirconc Gerichtsluiden &c. &c.]

3. Zonder onderscheid van *Inbeemsche* of *Uitbeemsche*.  
 Inbeemsch wil eigentlyk zeggen Inlandsch, welk woord  
 gecomponeerd is uit *in* en *beim*, huis, integendeel is  
 uitheemsch uitlandsch. Ziet L. Meijers *Woordenschat*  
 3. deel op 't woord *Inbeemsch*.
4. [*Zes weken naar d' Insmuatie.* Zie aantekening  
 op *Tit. 3. Art. 9. n. 1.*]

## A R T. V.

Oock procedeert men by Inleydinge ten  
 Erfhuis-Rechten, schoon dat 'er in den  
 Boedel ofte Erfhuysfe geene andere als  
 roerende Goederen bevonden worden.

## I N H O U D.

1. *Erfhuis-recht* is meest in de Provinciën Gelderland en  
 Over-Yffel bekend.
2. ————— vigeerde in Gelderland speciaal toen de  
*Testamentmaking* nog onbekend was.
3. ————— is een *judicium universale*.
4. —————, wanneer daar mede mag geprocedeerd  
 worden.

1. [*Erfhuis-recht.* Het Erfhuis-recht is consuetu-  
 dinair, en heeft byna nergens, als in de Provinciën van  
 Gelderland en Over-Yffel plaats, als te zien by Sande  
*ad Consuet. Feud. Gelr. Tr. 3. Cap. 1. §. 3. n. II.*
2. En toen het in volle vigeur was, was de *Testamentma-*  
 king

king in Gelderland onbekend, als te zien *Art. 6. huj. Tit.*, alwaar van geene Testamenten gemeld word; als zynde, na dat 't Land R. was geconcipeerd, de Titul van Testamenten eerst ingevoegd, gelyk hier voor uit  
 3. het *Proënum* te zien. Dit Erfhuis recht is een *judicium univoersale*, en strekt alleen maar om te acquireren de *summiere* possessie, zoo van de gereede als ongereede goederen, die iemand, wiens Erfgenaam men vermeend te zyn, stervende heeft nagelaten, waar ter plaats die ook gelegen mogten wezen, Schraff. *Adv. 5. deel pag. 207. n. 32.*, en præjudicieerd niemand in den eigendom, volgens *Tit. 24. Art. 7. infra*. Waar-  
 4. om ook altyd de geene, die een Testament, *nullo vitio visibili* laborerende, Huwelyksche Voorwaarden, of Maagescheid, uit kragt van welke hy Erfgenaam vermeend te zyn, voor zig heeft, zig vrijelyk mag doen inleiden om de *summiere* possessie te bekomen, als uit de volgende *6. Art.* blykt, add. Schomak. *Adv. 3. deel, Conf. 102. n. 21. & seqq.*]

[Roerende goederen. Hier vooren ad Articul 1, is aangemerkt, dat met Inleiding geene gereede goederen kunnen geëischt of gevorderd worden; dog het Erfhuis-recht is een recht om te acquireren de possessie van de geheele nalatenschap van den overledenen, welke als iets onlichamelyks word aangemerkt. §. 2. *Inst. de reb. corporalib. et incorporalib.* J. Voet *ad ff. Tit. de judiciis*; waarom ook in rechten gezegt word; *erfnis is niets anders dan een opvolging in al het recht, dat de overledene gehad heeft. L. 62. ff. de Reg. Jur. L. 24. de verb. signif.*]

## TIT. VI.

Namentlyck , als ymant vermeynt eens afgestorven Erfgenaem in 't geheel of ten deele te zyn uyt kracht van 't Landt-Recht, of Maeghe-scheyden, of Houwe-lyckse voorwaerden, of een andere be-standige Titul, ende dat hem daer-inne contradictie geschiedt, soo kan hy bin-nen Jaer ende dagh, te weten een Jaer en ses weecken ende drie dagen na het overlyden van den afgestorven, sich met den Richter oircondt twee Ge-richts-luyden in het Sterfhuys doen in-leyden sonder eenige solemneeyten, en- de in dier voegen, als hier voren van de Inleydinge geseydt is.

## I N H O U D.

1. Daar een langstlevende man of vrouw is, heeft geen Erfhuys inleiding plaats.
2. En moet zodane langstlevende als Erfuitter in de Landrechtelyke possessie gemaintineerd,
3. En de uitkering van een Erfnis, door een ordinairen In-gang Rechtens van hem gevorderd worden.
4. Die een Testament voor zig heeft, kan zig doen inleiden.
5. Een Erfnis, die door niemand aanvaard is, kan zonder Inleiding, aanvaard worden.
6. Erfhuys-recht is meré possessoir, en heeft maar plaats binnen jaar en dag.
7. Dog binnen dien tyd kan men ook op een andere wyse procederen.
8. Formulieren van Inleiding.

9. *Wat Sterfhuis betekend.*  
 10. *Die in 't Sterfhuis is, is ook in 't bezit van alle goederen, gelegen op plaatsen daar dit Land R. vigeerd.*  
 11. *Waar ter plaatse het Sterfhuis word geacht te zyn.*  
 12. - 13. *Waar de Erfhuis-Inleiding zyn origine aan verschuldigd scheid te zyn.*

1. [*Vermeind.* Daar een langstlevende Man of vrouw zig in 't sterfhuis bevind, kan geen Erfhuis-Inleidinge plaats grypen, vermids de langstlevende Erfuitter, en gevolgelyk possesieur van het Erfhuis is, uit wiens handen de Erfnis moet geeischt en ontvangen worden, *infra Tit. 24. Art. 1.* Want die Erfhuis-zaaken raaken niet blotelyk den overledene, en de goederen door hem stervende nagelaten, maar ook de langstlevende Egtgenoot en zyne goederen. Hoedanige langstlevende in zyn Landrechtelyke possesie en legale qualiteit door anderen met het plegen van possesioire Actens, nog speciale immiffien in *domum mortuariam* geen ingreep mag gedaan, ofte zodanig middel geëmployeerd worden, dat strekken zoude om denzelven te hinderen, of te priveren van de possesie, Schomak. *Adv. 1. deel Conf. 55. n. 16. & 5. deel Conf. 3. n. 13. & seqq.* Waar uit al verder volgd, dat by aldien een langstlevende der Egtelieden sustineerd niet alleen Erfuitter, maar ook Erfgenaam van den eerst gestorvene te wezen, die geene, die zulks wil contradiceren en sustineren, de Erfnis aan hem te competeren, zodane langstlevende door een ordinairen Ingang Rechts, als is Bezaat, moet convenieren tot het leveren van Staat van Inventaris en uitkeering der Nalatenschap; *vid. eund. 1. deel Conf. 53. n. 34.*, en zoo een Erfgenaam eenige attentaten wilde doen om mede in het Sterfhuis geadmitteerd te worden, zoude hy spolie committeren. *ibid. n. 14.*]

2. [*Of een andere bestendige Titul.* Daar onder moet mede gerekend worden een dugtig Testament, dog hier van is geen mentie gemaakt, om dat de Testamentmaking  
 toen

toen nog niet bekend was, die eerst by resumptie van dit Land R. isingevoerd. Wanneer parthyen ten Erfhuisrechten zig wederzyds funderen op een Testament, moet die geene, die 't laatste Testament voor zig heeft en in 't sterfhuis zit, daar in gemaintineerd worden. Zoo is binnen de Stad Nymegen eene procedure ten Erfhuis-rechten gevoerd geweest, tusschen de Kinderen en Kindskinderen van Leonard Verspyk en de onegte Kinderen van Willem Hendrik Coets; sustinerende eerstgemelde uit kragt van een Testament, het geen door W. H. Coets en Jeannetta Verspyk E.L. den 3. Juny 1721. *mutueel en irrevocabel* was opgerigt, tot deszelfs nalatenschap beregtigt te zyn, en deden dienvolgens zig op den 29. Juny 1763., na doode van W. H. Coets, Inleiden in het Erf- en Sterfhuis van gez. W. H. Coets en Jeannetta Verspyk, waar tegens door de onegte Kinderen van W. H. Coets, als bezitters van 't sterfhuis uit kragt van zeker posterieur Testament, het geen door W. H. Coets den 19. December 1757. ten voordeele van gez. onegte Kinderen gemaakt, en waar by het voorgem. mutueele Testament d. d. 3. Juny 1721., door hem herroepen was, Uirleiding gedaan zynde, is vervolgens by sententie van den September 1763. aan de gez. onegte Kinderen de posfesie van 't sterfhuis toe-erkend, en zyn dezelve over zulks in die posfesie gemaintineerd, gestyft en gesterkt; dog de zaak daar na ten petitoire begonnen zynde, is het Testament van den 19. Decemb. 1757., by sententie van 't Hof geännulleerd, en aan de Impe-tranten den eigendom toe-erkend met de vrugten daar van genoten, of die daar van hadden kunnen genoten worden.]

5. [*En dat hem daar in contradictie gescbied.* Dat is zoo een ander, dien het recht van Erf uitter niet kan competeren, zig reeds in het Sterfhuis gezet heeft, en hem de entrée of komt in het Sterfhuis als Erfge-naam, 'tzy voor 't geheel, het zy voor een gedeelte,



berwilt: want zoo iemand op de nalatenschap spreekt is het een Erfgenaam, als succederende in al 't recht van den overledene en deszelfs persoon representerende, wel geoorloofd een Erfnis, die door niemand word bezeten, te aanvaarden, zonder 't *officium judicis* te imploreren; daar het nogtans een ander, die uit anderen hoofden, recht op die goederen voorwend, niet vry staat zig 'er van in 't bezit te stellen. Schraff. *ad Cons. Velav. Cap. 33. Art. 1. n. 13.* Over de aanvaarding van een leedigen boedel, vid. etiam S. van Leeuwen *Cens. For. p. 1. lib. 3. Cap. 9. n. 3.*]

6. [*Kan by binnen jaar en dag.* Het Erfhuis-recht is *meré possesfoir*, en door de Wet gebonden aan den bepaalden tyd van jaar en dag; vermids na verloop van zodanen termyn een iegelyk by provisie, in zyne possessie gesterkt word, schoon hy met een slinger daar inne geworpen waare, *infra Tit. 33. Art. 7.* Ziet het *Land-R. van Zutphen Tit. 3. Art. 3. van Veluwe Tit. 33. Art. 1. van Over-Yffel 1. deel Tit. 8. Art. 4.-6. Goris Advers. Tr. 3. p. 1. Cap. 9. n. 39.-40. idem ad Consuet. Velav. Cap. 8. gloss. 23. Art. 1.* Het
7. is derhalven geen noodzakelykheid dat iemand, binnen jaar en dag sustinerende Erfgenaam te zyn, ten *Erfhuis-rechten* zou moeten procederen; vermids hy ook, staande dien termyn, *petitione hæreditatis* van den possesfeur van het Sterfhuis, by Bezaat kan vorderen Staat en Inventaris, en voorts uitreiking van de alinge nalatenschap, even zoo als hy, na verloop van jaar en dag, wanneer het recht van Inleiding ten sterfhuize gepreæscribeerd is, zou moeten doen. Over het vorderen van Staat en Inventaris, voorts uitkeringe der Erfnis, zie Schomak. *Adv. 3. deel Cons. 10. n. 29. & seqq. & Cons. 12.*]
8. [*Zig met den Richter oirconcd twee Gerichtsluiden.* Deze Inleiding geschied op dezelve wyse, als hier voor  
Art.

*Art. I.* gezegt is, en is gemeenlyk van dezen Inhoud:

” Met N. N. oircond Gerichtsluiden N. & N. doet  
 „ A., als eenige en universelen (*of voor zeker*  
 „ *gedeelte*) Erfgenaam *ab intestato* (*of anderen Titul*)  
 „ van de alinge nalatenschap van Wylen B., op den  
 „ - - - - (*de plaats der woning uit te drukken*)  
 „ overleden, na op heden voor af gepasseerde Erfhuis-  
 „ verburging, *quorsum relatio, omni meliori modo,*  
 „ *via ac forma juris* Inleidinge in den Erf- en Sterf-  
 „ huise van B. voornoemd, ten einde daar door te ac-  
 „ quireren, en te verkrygen de summie posfessie van  
 „ alle zodane gereede en ongereede goederen, van  
 „ wat naam, aart of natuur, die ook zouden mogen  
 „ zyn, als gem. B. met de dood heeft nagelaten en ont-  
 „ ruimd; alle 't in cas van onvermoedelyke oppositie,  
 „ ten dage dienende, nader en breder te deduceren,  
 „ *cum expensis. Actum* ”]

*Andere Acte omirent eenige Parcelen.*

[ ” Met N. N. oircond Gerichtsluiden nabenoemd,  
 „ doet A., als voor zoo veel de Leen- en Ryksche  
 „ goederen aangaat, Erfgenaam *ab intestato* van B.,  
 „ na op heden gepasseerde Erfhuis-verburing, *quo*  
 „ *fit relatio.* ” (Zie zodane Actens van Verburging  
 „ op *Art. 9. seq.*) ” Ten respecte van de na gespe-  
 „ cificeerde Parcelen, ten allen rechten Inleiding in  
 „ het Erf- en Sterfhuis van voorn. B. op den (*tyd*  
 „ *en plaats uit te drukken*) overleden, ten einde om  
 „ te acquireren de summie posfessie. 1° Van een  
 „ Parceel Bouwland, groot - - - - , gelegen in den  
 „ Ampte - - - - Kerfpel - - - - , palende Oostw.  
 „ - - - - , Westw. - - - - , Zuidw. - - - - en  
 „ Noordw. - - - - ; zynde Leengoed, ten Zutphen-  
 „ sche rechten Leenroerig aan - - - - . 2° Eenen  
 „ Bouwhof (*grootte en bepaling uit te drukken*) ge-  
 „ legen in den Ryke van Nymegen. 3° Een parceel  
 „ Bouw-

„ Bouwland mede in den Ryke voorn. gelegen, door  
 „ overlyden van voorn. B. op Impetrant gedevolveerd  
 „ en verstorven, en die door C., zig qualificeerende  
 „ naaste Bloedverwand en Erfgenaam van voorn. B.,  
 „ en zig als zodanig in deszels Sterfhuis gezet hebben-  
 „ de, zyn geoccupeerd. Alle 't om redenen, in cas  
 „ van oppositie, ten dage dienende nader en breder te  
 „ deduceren, *cum expensis. Ofre &c. Actum &c.* ” ]

9. [ *In het Sterfhuis.* Een Sterfhuis betekend alhier de geheele nalatenschap van den overledenen, als op eene Rechtrelyke wyse gerepræsenteerd, door 't huis en de plaats daer de overledene zyn laafte woning gehad heeft. Sande *ad Consuet. Feud. Geln. Tract. 3 Cap. 1.*

10. §. 3. n. 1. En dus die in 't bezit van het sterfhuis is, is ook in het bezit van alle de goederen zoo leenen als allodiale, van welke natuur, die ook mögen wezen, invoegen die de overledene bezeten heeft op de ure, als hy levendig en dood was, zonder aanzien waar die gelegen zyn, *infra Tit. 24. Art. 4.* Dog zulks kan geen relatie hebben tot goederen op plaatsen, daar sententien ten Erfhuis-rechten, onder dit Land-Recht ergaan, geen effect forteren, en kan dus een Uitheemische geen belet doen, dat alhier met Erfhuisrecht geprocedeerd is, om ook zyn recht op goederen, waar van hy Erfgenaam vermeend te zyn, elders by procedure te vervolgen. *Schraff. Observat. Pract. Obs. 324.* ]

11. En word het sterfhuis geacht te zyn daer de overledene het laafte heeft gewoont; maar inval studenten, militairen, koopgezellen, knegten of maagden en andere perfoonen, geen vaste woonplaats hebbende, sterven en geen Vader of Moeder nalaten, is het sterfhuis, daer de val geschied, ten waare de overledene onmundig ware, wyl dan 't sterfhuis is daer de langstlevende der ouderen 't laafte gewoont heeft, *vid. infra Tit. 24. Art. 8. - 11. Land. R. van Tiel. - en Bomm. - W. Cap. 28.*

28. Art. 8. & seqq. Stad-R. van Zutphen Tit 6. Art. 23. van Bomm. Cap. 26. Art. 8. & seqq. Harderw. 2. deel Cap. 6. Art. 4. - 5. Land-R. van Zutphen Tit. 3. Art. 3. Veluw. Cap. 33. Art. 1. Over-Yffel 1. deel Tit. 4. 6. Goris Advers. Tr. 3. p. 1. Cap. 9. n. 39.-40. idem ad Consuet. Veluw. Cap. 8. gloss. 23. Art. 1.

12. [Doen inleiden zonder eenige solemniteiten. Dat is een Acte van Inleiding interponeren op zodane wyse, als hier toven Art. 2. n. 1. gezegt is, hoedane imaginaire Inleiding op Veluwe geen plaats heeft, die aldaar in het Erfhuis zelve geschieden moet. Schraff. in Comm. ad Reform. Vel. Cap. 33. Art. 3. n. 1. Veluw. Practif. pag. 38.]
13. Deze Inleiding in het Erf- en Sterfhuis scheidt zyn origine wel schuldig te wezen aan de *L. fin. Cod. de Edict. Divi Hadriani toll. et quemadmodum scriptus heres in possessionem mittatur*; dog die wet opereerde toen alleen omtrent Testamentaire Erfgenamen, maar thans mede omtrent Erfgenamen *ab intestato*. zie ook Voet ad Tit. ff. quor. bon.]

## A R T. VII.

Ende soo ymant versuymt binnen den voorsz. tydt ten Sterf-huys-Rechten te procederen, die is daer van versteeken, sonder onderscheyt of hy Uyt- of Inheems is, voorbehoudens nochtans denselfen syn actie ten Petitoir, om die binnen den ordinaris tydt van Præscriptie te institueren, daer ende soo het behoort.

## I N H O U D.

1. Of iemand die ten possefoire getriumpbeerd, dog ten petitoire gefuccumbeerd heeft, ook tot uitkering der vrugten, gedurende de possessie genoten, gebonden is.
2. Dat tegen onwetende geene praescriptie loopt, geld niet ten Erfhuis rechten.
3. Maar blyft een Erfgenaam zyn recht ten petitoire ongekrenkt.
4. Onderscheid tusschen Erfhuis-recht alhier en in Overijssel.
5. Op wat plaatsen men de petitoire aften moet insituieren.

1. *Iemand.* En word hier gevraagd, of wanneer iemand in 't possefoire gefuccumbeerd heeft, en hem naderhand den eigendom is toe-erkend, hy met regt de vrugten kan vorderen, die den eersten Bezitter gedurende zyn possessie genoten heeft, dan alleen de opkomsten, zederd de laatste of petitoire vordering, en word het eerste geoordeeld by Hub. in *praelect. ad ff. lib. 6. Tit. 1. n. 9.* B. van Zutphen *Nederl. Pract. voc. possessie n. 13.* [Vergelyk Schomak. *Adv. 2. deel pag. 231. n. 44.* Zie ook *sententie* hier voor *Art. 6. n. 4. in fine.*]

2. [Zonder onderscheid of by *Uit-* of *Inheemsch* is. En dus vald hier geen uitzondering, of schoon anderszints *Uitheemsche* ordinair langer tennynen gegeven worden, als *Inheemsche*, om dat die gepraesumeerd worden ignorant te zyn van het regt en tegens onwetende, en die belet zyn, anders geen praescriptie loopt, *L. 21. ff. de probat. L. 5. Cod. qui admittit ad bon.* En is de tyd van jaar en dag ook meer dan lang genoeg om een procedure te beginnen, die, wanneer in diert tyd niet begonnen word, het recht zelve niet extingueerd, en dus maar eene provisioneele Rechtspleging kan genoemd worden.]

3. [Voor-

3. [*Voorbehoudens zyne actie ten petitoir.* Zie Aantekeningen *supra ad Art. 6. n. 7.* Dit verzuim kan dus door een pratenfe Erfgenaam op geenerlei wyfe geredimeerd, of daar na de summiere possessie bekomen worden, al kon hy ook zyn apparenste recht bewyzen, want de bezitter van het sterfhuis heeft dan een begroeiende possessie, en dat maakt hem een gequalificeerde bezitter, zoo dat hy in die possessie moet gemaintineerd worden, *volgens Tit. 33. Art. 7. infra.*
4. vooren *Art. 5.* hebben wy aangemerkt, dat 't sterfhuisrecht in de Provincie van Over-Yffel mede plaats had, dog hetzelfde komt egter niet over een met het onze. Want ons Erfhuisrecht raakt alleen de possessie, en prajudicieerd niemand in den eigendom, zulks, dat 't dien geene, welke zyn zaak ten Erfhuisrechten verloren heeft, dan nog openstaat, het recht, het welk hy tot de Erfnisse van den overledenen, of eenige van deszelfs nagelatene goederen heeft, na Stad-, Land- of Leenrechten te vervolgen. *Tit. 24. Art. 7.* Dog volgens Land-R. van Over-Yffel bekomt de Triumphant, of die zig heeft doen Inlciden, zonder dat hy contradictie ontmoet, den vollen eigendom van 't sterfhuis. Immers ten respecte van die geene, die in oppositie gekomen zyn. Zonder dat een succumbant eenig verder recht ten petitoire gereferveerd blyft. Vid. Mr. C. Nesink *Aanmerkingen over 't Land-R. van Over-Yffel 1. d. Tit. 8. Art. 8. pag. 300.*]
5. [*Daar en zoo het behoord.* Dat is ten Land-, Stad- of Leenrechten, daar de goederen, die men eischen wil, toe en onder behoren. *Tit. 24. Art. 7. en Aantekening hier voer Art. 6. n. 7.*]

## ART. VIII.

Gelyck oock van het Erff-huys Recht versteeken is, die binnen ses wecken na ontfangene Gerichtelycke Weete, dat ymant sich in den Sterf-huys hadde doen inleyden, daer tegens geen Uytleydinge dede.

## I N H O U D.

1. Door het niet doen van Uitleiding word een Bezitter des Sterfhuizes van erger conditie.
2. En kan zyn verzuim niet purgeren.
3. Die 't eerst Inleiding doet, is gehouden tegens alle posterieure Impetranten van Inleiding, Uitleiding te doen.
4. Formulier eener Acte van Uitleiding.

1. [*Verstecken is.* Dat is verlos van de Possessie, als een straffe wegens zyne ongehoorzaamheid aan 's Richters gebod; en dus zoude hy, die eerst verweerder had konnen zyn, by aldien hy zyn recht nu op het goed wil vervolgen, aanlegger worden, en, als dan gehouden zynde zyn vermeend recht van succesie te bewyzen, gevolgelyk zyn conditie veel verargerd hebben. *L. 26. ff. de judiciis. ibique* Brunneman. Dit
2. verstek kan niet worden gepurgeerd, dewyl de wer hier decisoir spreekt, en dus het gevolg moet zyn, dat de Officier aan den geenen, die de Inleiding gedaan heeft, op zyn verder aanhouden de sterke hand verleend, en hem in het sterfhuis steld, waar door hy dan verstaan word te zyn in het bezit van alle boedels goederen geene uitgezonderd. *Tit. 12. Art. 9.* Verders
3. ZOU

zoude, ingevolge het gefatueerde by dezen Articul, wanneer 'er verscheide personen waren, die vermeenden recht tot het sterfhuis te hebben, en daar toe by Inleiding geprocedeerd hadden, die geenen, die zig het eerste hadden doen Inleiden, alle gehouden zyn tegen de latere Impetranten van Inleiding, Uirleiding te doen.]

4. [Uitleiding. De Actens van Uitleiding zyn gewoonlyk van soortgelyke Inhoud:

” Met N. N. oircond Gerichtsluiden onder be-  
 ” noemd, doet C. *salvis quibuscunque exceptioni-*  
 ” *bus et defensionibus juris*, ten allen rechten Uirlei-  
 ” ding en Oppositie ten Erfhuis-rechten, op en te-  
 ” gens zodane wederrechtelyke Inleiding, als A.  
 ” woonagrig te - - - - - zig qualificerende, als preten-  
 ” sen Erfgenaam *ab intestato*, (of anderen Titul uit  
 ” te drukken) van de alinge nalatenschap (of an-  
 ” der gedeelte) van wylen B., op den - - - - - heeft kon-  
 ” nen goedvinden te interponeren, ten pretensien einde,  
 ” als by dezelve Afte van Inleidinge, *quo relatio* te ver-  
 ” nemen. Alle 'om redenen, ten dage dienende te  
 ” deduceren, *cum expensis*. Actum oircond Ge-  
 ” richtsluiden. N. & N. den ” ]

[Dede. In de eerste druk van 1686. staat *en dede*.]

## A R T. IX.

Ende is te weten, dat de gene die inley-  
 dinge, ende oock die uytleydinge  
 doet, d'Erffeniſſe moet verburgen tot  
 voldoeninge van des Sterfhuyſes schul-  
 den, ende oock of ymant binnen Jaer  
 M ende



ende dagh quame, die mede of nader  
Erfgenaam waere.

### I N H O U D.

1. Redenen, waarom zoo wel een verweerder, als een aanlegger het Erfhuis moet verburgen.
2. De verburging geschied voor het passeren der acte van Inleiding, of in dezelve acte te gelyk.
3. 4. & 5. Op welke wyse de verburging moet geschieden.
6. & 7. Formulieren van Borgstelling.
8. Die Staat en Inventaris vorderd, is tot zodane Borgstelling niet verpligt.
9. Wanneer een Borg ontslagen is.

1. [*Moet verburgen.* Deze verburging moet zoo wel de aanlegger, als de verweerder doen, het zy hy in 't erfhuis gebleven, dan met Inleiding daar toe gekomen is; en is de reden daar van ook notoir, om dat deze procedure alleen raakt de summiere possessie, en dus niets decideerd ten opzichte van het recht van Erfvolging. Zoo dat het zou kunnen gebeuren, dat die geene, die ten Erfhuis rechten triumpheerd, evenswel naderhand bevonden wierd de regte Erfgenaam niet te zyn.
2. De Praetyk brengt mede, dat zodane cautie voor het passeren der Inleiding, immers by dezelve acte gesteld moet worden, of schoon zulks by dezen Articul niet
3. expresse bepaald is; even zoo weinig als de manier, op welke die verburging geschieden moet. Wordende gewoonlyk na mate van het belang des boedels, het zy ongereede goederen verbonden, ofte personen genoegzaam geërd en gegoed tot borgen gesteld, even als op Veluwe. *Land-R. van Veluwe Tit. 33. Art. 6.*, hoewel aldaar de qualiteit der borgtocht sterker, dan by dit Land Recht geboden is; zodanig zelfs dat iemand geene behoorlyke borgtocht kennende praesteren, het middel

- van Erfhuis-inleiding niet zou kunnen emploijeren, Schraff. in *Comment. ibid. n. 1.* en *Veluw. Practiz.*
4. pag. 37. Terwyl egter elders wel een juratoire cautie, met verband van eenige buiten gelegene goederen, geadmitteerd is. vid. Schomak. *Adv. 1. deel Conf. 3. n.*
5. 40.-42. Gelyk, volgens het *Land-R. van Over-Yffel 1. deel 3. Tit. 5. Art.* een onvermogen met juratoire cautie ook kan volstaan, ter tyd hy regt ryk worde, of in de zaak triumpheerd; latende inmiddels de Erfhuisgoederen onder den bezitter of in sequestratie. De Actens van Verburging zyn gemeenlyk van volgende[n] Inhoud: ]

*Acte van Verburging.*

6. " [ Compareerde voor den Hoog Geboten Heere  
 " ( *Borchgraaf, Amptman, of ander Officier* ) oir-  
 " cond Gerichtsluiden nabenoemd, A. in qualiteit als  
 " Erfgenaam *ab intestato* ( *Testament, Huwelyksche*  
 " *Voorwaarden of Maagescheid* ) van alle zodane ge-  
 " reede en ongereede goederen, als B. op den ( *de tyd*  
 " *wanneer, en plaats waar, overleden is uit te druk-*  
 " *ken* ) stervende nagelaten heeft, van wat aart of na-  
 " tuur die ook mogen wezen, tot de Leen-Rykfche. &  
 " voordeel goederen inclus, en heeft, ingevolge Land-  
 " Recht der IV. Boven-Ampten *Tit. 5. Art. 9.* het  
 " Erfhuis van voorn. B. verburgt met de personen van  
 " N. & N. beide in dezen Ampte geërfd en gegoedet,  
 " dewelke alhier mede present hunne personen en goe-  
 " deren verbonden hebben tot voldoening van des  
 " sterfhuizes schulden, en of ook iemand binnen jaer  
 " en dag kwame, die mede of nader Erfgenaam van  
 " voorn. B. ware. En heeft comparant beloofd zyne  
 " gez. Borgen, ter zaake van gemelde gepresteerde  
 " borgrogt, ten allen tyden, te zullen guaranderen en  
 " schadeloos houden, onder verband van zyn persoon  
 " en goederen, ten effecten als na rechten. Actum oir-  
 " cond Gerichtsluiden N. & N. den &c. ] "

Andere Acte ten respecte van eenige parcellen.

7. "[ Compareerde voor N. N. oirconc Gerichtsluiden  
 „ nabenoemd, A. te kennen gevende, dat B. op den  
 „ (ryd en plaats uit te drukken) overleden zynde,  
 „ wel, als zyne naaste Bloedverwanten, heeft nagela-  
 „ ten C. en D., dewelke zig als zyne Erfgenamen ko-  
 „ men te gedragen, en als zodanig het Erf- en Sterf-  
 „ huis hebben geoccupeerd; dog wyl in die nalaten-  
 „ schap van B. zig bevinden: 1° een perceel Bouw-  
 „ land groot - - - -, gelegen - - - -, zynde Leen-  
 „ goed ten Zutphenschen rechten, Leenroerig aan den  
 „ Huise - - - -; als mede 2° een Bouwhof groot  
 „ - - - -, gelegen in den Ryke van Nymegen, en  
 „ 3° een perceel Bouwland &c. &c. mede gelegen in  
 „ den Ryke van Nymegen voorn.; en hy comparant  
 „ sustineerd alle dezelve parcellen uit kragt van (*Titel*  
 „ *uit te drukken*) op hem te zyn gedevolueerd, en  
 „ verstorven, en dienvolgens declareerd voornemens te  
 „ zyn, tot acquisitie van de possessie derzelve parcellen,  
 „ by Erfhuis-Inleiding te procederen; zoo verklaarde de  
 „ comparant, voor zoo veel nodig of dienftig, wanneer mogte  
 „ verstaan worden, dezelve C. en D. mede Erfgenamen van  
 „ voorgespecificeerde Leenen Ryksche goederen te zyn, als  
 „ egter neen; ende voor alle bewysfelyke schulden, die op die  
 „ Erfgronden mogten staan, en ter welkers voldoening comparant  
 „ mogte gehouden en verplicht zyn; als mede of 'er iemand  
 „ anders binnen jaar en dag kwame, die verstaan wierd mede  
 „ of nader Erfgenamen dier goederen te zyn; na Landrechten,  
 „ in zoo verre, het Erf- en Sterfhuis mede te verburgen met de  
 „ personen van N. & N. in dezen Ampte genoegzaam geërfd en  
 „ goed, dewelke ten dien einde, en effecte als na rechten,  
 „ ter concurrenter somme, en voor de waarde van voorz. goederen,  
 „ te zamen en ieder afzonderlyk, hebben verbonden hunne  
 „ personen en goederen, ter  
 „ be-

„ bedwang en submissie, als na rechten. Actum oir-  
„ cond Gerichtsluiden, &c. ]”

8. [ Dog die verkiest den Bezitter van het sterfhuis in de possessie te laten, en van hem Staat en Inventaris, en voorts uitkering der nalatenschap te vorderen, het zy hy zyn recht uit hoofde van Testament, 't zy *ab intestato*, Huwelyksche Voorwaarden, of andere titl deriveerd, is tot geen Erfhuis-verborging gehouden. Schomak. *Adv. 1. deel Conf. 53. n. 30. & seqq.* ]

9. [ *Binnen jaar en dag kwame.* Wanneer zig niemand binnen jaar en dag, als mede-of nader-Erfgenaam opgedaan heeft, is de borg, van zelfs, van zyn borgtocht ontslagen; en daarom worden 'er gemeenlyk personele borgen gesteld, ten einde de moeijelykheden voor te komen, die een reële borgtocht, om dezelve wederom ten Prothocolle van Beswaar geroyjeerd te krygen, dikwils na zig sleept; terwyl de Landschryvers of Secretarieren niet geauthoriseerd zyn om na verloop van jaar en dag, als zig niemand opgedaan heeft, de borgtocht ten Prothocolle te roijeren. ]

## A R T. X.

In saecken van in-ende uytleydinge ten Erfhuis Rechten moeten beyde de parthyen, boven de voorz. verborginge, noch Borge of andere cautie stellen voor de kosten tot erkentnisse van 't Gericht.

## I N H O U D.

1. *Waarom de borgstelling voor de kosten noodzakelyk is.*
2. *En wanneer die moet gesteld worden.*

1. [ *Nog borge of andere cautie stellen voor de kosten.*  
De reden van deze borgstelling is, dat in zodane Erfhuis-procedure geene goederen van de srydende parthyen zyn geaffecteerd. Gevolgelyk moet zodane Borgstelling tusschen parthyen, als ter hunner private securiteit strekkende, onderling gereguleerd, of, ten dage dienende, de Actens daar van *in judicio* overgegeven of geëist worden; ten einde zoo over de suffisance of insuffisance disput vald, deswegen de erkenenisse des Gerichts kan worden geïmpleoreerd. ]
- 2.

## A R T. X I.

Wordende voor een Aenlegger gehouden, die sich in het Sterf-huys heeft doen inleyden, na dat een ander alrede daer inne geset was, ofte na dat een ander sonder Gerichtelyke Inleydinge daer inne gebleven of gekomen was, ten tyde als sich niemant vermat, eenigh recht tot het Erf-huys te hebben.

## I N H O U D.

1. *Reden waarom hier bepaald is, wie aanlegger wezen moet.*
2. *Een*

2. Een Boedel gaat, zonder werkelyke aanvaarding, niet over op de Erfgenamen, als wel in Frankelyk.
  3. Die in een Erfhuis als Erfgenaam zit, behoeft geen Inleiding te doen, als een ander daar na by Inleiding procedeerd.
  4. Gebeel anders op Veluwe en in Over-Tffel.
1. [Wordende voor aanlegger gehouden. Het is no-  
toir, dat in alle twistzaken moet zyn een aanlegger en  
verweerder, zal 'er een *litis contestatie* zyn, en rechte-  
lyke uitspraak tusschen beide komen, Vromans *de for.*  
*compet. lib. 3. Cap. 10. §. 6.* Dan wyl in Sterfhuis-  
zaken parthyen de posfessie aan elkanderen niet toestaan  
of avoueren, Goris *Advers. Tract. 3. Cap. 1. §. 3.*  
*n. 10.*, en 'er geene begroeide posfessie, waar op zig  
parthyen zouden kunnen funderen, wezen kan; voorts  
dezelve parthyen dikwils, op een en dezelve wyze, hun  
vermeend recht infrueren, was het nodig, dat tot ver-  
korting van procesfen, de Weggever bepaalde, wie,  
met opzigt der manier van procederen, voor aanleg-  
ger, en wie voor verweerder moet gehouden worden.  
vid. etiam Schomak. *Adv. 2. deel Conf. 29. n. 46.*  
& *seqq.*]
  2. [Na dat een ander alreeds daar inne gezet was.  
Dat is, na dat zig iemand, naar ordre Landrechtens,  
heeft doen inleiden: en die zig als Erfgenaam wil ge-  
dragen, moet zulks door gerichtelyke of ongerichtelyke  
actens en daden toonen, terwyl 't Bezit-recht van een  
Boedel by ons zonder werkelyke aanvaarding, niet over-  
gaat tot de Erfgenamen, gelyk wel in Vrankryk, daar  
den Regul plaats heeft: *de doode ervt den levenden,*  
*of le mort saisit le vif.* Middell. *ad Vromans de for.*  
*compet. lib. 1. Cap. 2. Art. in not. n. 4.*]
  3. [Zonder Gerichtelyke Inleiding. Het is dus volgens  
'tgestatueerde zeker, dat iemand, die in 'tSterfhuis of  
geble-

gebleven of daar in eigener autoriteit gekomen is, en zig als Erfgenaam gedraagd, niet verpligt is eenige Inleiding te doen, gelyk ook infra *Tit. 25. Art. 1.* gezegt word: dat; " die een Erfnisse pure wil aanvaarden, zulks vermag te doen, zonder eenige solempniteiten of gerichtelyke Acte te plegen, ten waare zig iemand reeds voor hem, als Erfgenaam verklaard had; " maar moet de geene, die zig daar na, het zy voor het geheel, 't zy voor een gedeelte als Erfgenaam opdoet, het middel van Inleiding emploijeren, en daar van aan den Bezitter de Weet laten insinueren; die dan gehouden is, daar tegens Uitleiding te doen, zonder dat de eerste bezitter mede gehouden is by Inleiding te procederen, wyl die in de possessie blyft tot uitdragt der zaken, of dat de provisionele possessie aan een ander toeërkend is. Geheel anders is 't eger met de Erfhuis-inleiding op Veluwe en in de Provincie Over-Yffel gelegen; alwaar 't niet genoeg is, dat een Bezitter van het Sterfhuis tegens een Inleiding Uitleiding doet, maar moet mede by Inleiding procederen, zoo hy zyn vermeend recht bewaren wil, en concluderen om *contra quoscunque en speciaal tegens een latere ingeleide in de possessie en goederen door N. N. nagelaten gefaiseerd en gemaintineerd te worden*, en waar door parthyen worden egaal gesteld. *Schraff. Veluw. Practif. pag. 40. Land-R. van Over-Yffel 1. deel 8. Tit. 7. Art.]*

## A R T. XII.

Ten dage der aenspraecke, als over de Recredentie gedisputeert wordt, moet dezelve naer mondelinge Pleydoye sit tens Gericht geadjudiceert worden den genen,

genen, die bevonden word het apparentste Recht te hebben.

## I N H O U D.

1. *Hoe certyds mondeling geprocedeerd wierd.*
  2. *Mede speciaal, in cas over de Recredentie disput viel.*
  3. *Waar in eigentlyk de Recredentie bestaat.*
  4. *En hoe daar toe word geconcludeerd.*
  5. *En by 't Gericht deswegen erkend en gedecreteerd.*
  6. *Verscheide benamingen van zodane decreet.*
1. [Ten dage der aanspraak. Volgens de oude en eenvoudige Practyk was de manier van procederen, dat in zaken *Tit. 10. Art. 1.* opgenoemd, de aanlegger op den dag Rechtens zyne aanspraak mondeling deed, en dat, de verweerder daar op mondeling antwoordende, door de Landfchryvers of Secretarien het wezentlyke gezegde van beide parthyen opgetekend
2. wierd *Tit. 10. Art. 1.* En zoo scheid de intentie van dezen Art. ook te zyn, dat, als parthyen 'tpoint van *Recredentie* willen behandelen, zulks op den eersten dag, als de zaak zelve aan de Bank komt, en alle praeliminare disputen van cautien, als anders zyn afgedaan, moet geschieden, om dat in zodane zaken *juris ordine non servato, sine longa litis sufflamine* moet worden erkend, en de *Recredentie* toegewezen aan dien geenen, die het meesten schein des rechts voor zig heeft. Dog welke verandering de form van procederen in 't vervolg ondergaan heeft, zal *Tit. 10. Art. 1.* gezegt worden.]
3. [Over de *Recredentie*. *Recredentie* is eigentlyk *vertrouwen* of *toevertrouwing*. *Rechten van 't Over-Q.* 3. deel 2. *Tit. 1. §. Art. 10. en 12.* En is dus niet s



andere, als de *provisionele* adjudicatie der posfessie van het Sterfhuis (*Art. 13. seq.*), hangende het Proces over het Erfhuis-recht, en welke Recredentie ophoud, zoo dra het Gericht ten Erfhuis-rechte definitive gevonden heeft. Waarom Sande *ad consuet. feud. Geln. Tr. 3. Cap. 1. §. 3. n. 7.* ook zegt: *Impetratur hæc bonorum posfessio plerisque locis sine causæ cognitione, alibi vero, si controversia fiat, vel videatur futura ab adversario, summarissima intervenit causæ cognitio ac probationum Examen, exemplo juris Romani; quæ tamen probatio ac cognitio non præjudicat meliori probationi, atque accuratiori cognitioni, quæ requiritur in ipso judicio domus mortuariæ inter contradictores constituto, ubi si pro impetrantium uno, vel quibusdam pronuncietur eos mortuariæ domus posfessionem recte impetrasse, adversarii impetratio evanescit.* En Waffenaar *pract. judic. Cap. 12. Art. 13.*

„ voor zoo verre dit Proces al zulks gedifponeerd is,  
 „ dat het apparent lang lopen kan, en niet heeft geter-  
 „ mineerd zoude mogen wezen, ende *periculum in*  
 „ *mora is*; zoo mag die geene, die hem mag bedun-  
 „ ken het beste recht te hebben, verzoeken, dat hem  
 „ by provifse geadjudicieerd zal worden de *Recreden-*  
 4. „ *tie.*” De aanlegger doet dus op den dag Rechtsens  
 zyn aanspraak, en concludeerd mede, dat, voor zoo  
 verre de zaak over de summiere posfessie niet *de plano*  
 mogt worden gedecideerd, aan hem de provisionele  
 posfessie mag worden toeërkend, en zoo word insge-  
 lyks gedaan aan zyde van den verweerder. Waffen. *loc.*  
 5. *cit. n. 6. in fin.* Waar op 't Gericht dan ook, by-  
 aldien de zaak zelve niet word gedecideerd, over de  
 Recredentie decreteerd, *ne partes ad arma veniant.*  
 En waar door, aan een naauwkeuriger onderzoek en  
 eene nadere erkentenis, geene het minste nadeel toege-  
 6. bragt word. Werdende aan zodane provisioneel de-  
 creet verscheide benamingen gegeven, als: *decretum*  
*interimisticum*; *processus informativus*; *fiduciaria*  
 vel

vel *depositaria possessio*; *summariissimum possessorium*; *manutenentia*; *Recredentio*; vid. plura apud Schomak. *Adv. 2. deel Conf. 30. n. 1. 2. 3.*]

[*Apparenste recht*. Dit kan worden gederiveerd uit Huwelykſche Voorwaarden, Maagenſcheiden, Testamenten, of diergelyke Tituls, en zoo iemand uit zodanen hoofde, zyn recht niet klaar kan derivieren, en het disput vald over de graden van verwandschap, en zulks mede niet klaar blykt, moet het gestatueerde by den volgenden Art. worden in acht genomen, en de *Recredentie* aan den verweerder toeërkend, maar die een Testament, *nullo vitio visibili* laborende, voor zig heeft, moet in de possessie worden gemaintineerd. Schraff. *Adv. 3. deel Conf. 102. n. 3.*]

## A R T. XIII.

Ende soo het den Gerichte de plano niet zoude mogen blycken, wie van beyde Parthyen het waerschynelyckſte recht heeft, wordt den Verweerder de *Recredentie* of provifionele possessie toe-erkent, ende parthyen geordonneert te schryven van ses weecken tot ses weecken, of korter, tot erkeneniffe van het Gericht.

## I N H O U D.

1. & 2. Reden waarom aan een Verweerder, zoo het Gericht de plano over de possessie niet kan erkennen, de *Recredentie* toeërkend word.
3. Een zaak tot schryven gewezen zynde, begint de novo et ab ovo.

1. [Zoo

1. [Zoo het Gericht de plano niet zoude mogen blyken, wie van beide de parthyen het waarschynlykste recht heeft. Dat is zoo de een nog andere parthy den Richter op geene overtuigende wyze kan doen zien, dat het waarschynlykste recht tot de quaestieuse nalatenschap aan zyne zyde is, word den Verweerder de provisionele possessie toeërkend; om dat de zaak van een verweerder niet alleen favorabiler in rechten gehouden word, als van een aanlegger, maar ook dat zoo een verweerder, of in 't sterfhuis zit, of door een anteriëure Inleiding daar toe 't naaste is. Want de Staatkunde en Rechtsgeleerdheid hebben tot conservatie van de gemeene rust, die de grondzuil van 't gemeenebest is, over een geconflicteerde possessie geen prompter hulpmiddel tot conservatie van 't Bezit-recht kunnen uitdenken, dan deze tweederlei wegen van possessie, welk met de benaming van *possessorium summarissimum en summarium* bestempeld zyn. vid. Schomak. *Adv.* 4. deel pag. 311.]
3. [Parthyen geordonneerd te schryven. De zaak tot schryven gewezen zynde, staat het parthyen vry *non allegata allegare et non probata probare*. Schraff. *Adv.* 1. deel *Conf.* 3. n. 26.; waar van *Tit* 10. *infra* nader gesproken word.]

*Handwritten flourish*